

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/381/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214218222
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2214218222.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci navrhovateľky: L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. E., E. T. XXX/XX, právne zastúpená advokátkou: JUDr. Eva Klemová, so sídlom M. R. Štefánika 1, Pezinok, proti povinnému: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. H. XXXX/XX, N. E., právne zastúpený advokátom: JUDr. Ing. Štefan Neszméry, LL.M., so sídlom Námestie priateľstva 2172/31, Dunajská Streda, v konaní o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 21. apríla 2015, č.k. 10C/620/2014-210, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že výživné povinného za obdobie od 19.9.2014 do 31.3.2015 zvyšuje zo sumy 49,79 eur na sumu 160 eur mesačne, za obdobie od 1.4.2015 do 30.9.2015 znižuje zo sumy 160 eur na 120 eur mesačne, za obdobie od 1.10.2015 do 31.10.2016 znižuje zo sumy 120 eur na 50 eur mesačne a od 1.11.2016 zvyšuje zo sumy 50 eur mesačne na 180 eur mesačne, ktoré výživné je povinný povinný zaplatiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk navrhovateľky.

II. Vo zvyšku sa návrh zamietajú.

III. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 19.9.2014 do 12.7.2017 v sume 2.154 eur sa povinnému povoľuje zaplatiť v splátkach po 60 eur mesačne spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

IV. Povinný je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 2.132,94 eur do rúk právnej zástupkyne navrhovateľky, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 9P/54/2007-59 zo dňa 20.11.2007.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky zo dňa 19.9.2014, ktorým sa domáhala zvýšenia výživného zo sumy 49,79 eur (1.500,-Sk) na 200 eur mesačne, od podania návrhu. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ustanovenia § 65 ods. 3, § 78 ods. 1, ods. 3 Zákona o rodine, vecne súd dôvodil, že výživné na navrhovateľku bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 20.11.2007, č.k. 9P/54/2007 vo výške 1.500,- Sk mesačne, čím bolo zvýšené pôvodne určené výživné na navrhovateľku zo sumy 1.000,-Sk na 1.500,- Sk od 1.5.2007. V tom čase matka navrhovateľky dosahovala príjem 497 eur, a povinný, teda otec navrhovateľky, príjem 415 eur. Obaja rodičia navrhovateľky mali ešte vyživovaciu povinnosť k maloletej G., ktorú mal otec určenú v sume 1.000,- Sk mesačne (33,19 eur). V súčasnosti je navrhovateľka študentkou 2. ročníka Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kam denne dochádza a

podľa jej tvrdení mesačné výdavky predstavujú celkovo 540 eur, pričom pozostávajú z nasledovných položiek: strava 170 eur, ošatenie a obuv 30 eur, hygienické potreby 20 eur, dermatokozmetika 20 eur, mobilný telefón 10 eur, životná poisťka 14,35 eur, lieky 11 eur, bežné ochorenia a zubár 10 eur, náklady na bývanie 126,88 eur, povinné zmluvné poistenie na auto 28,16 eur a vreckové 100 eur. Matka navrhovateľky počas súdneho konania zakúpila rodinný dom z finančných prostriedkov sčasti podarovaných a sčasti získaných hypotekárnym úverom vo výške 80.000 eur, v ktorom býva s oboma už plnoletými dcérami L. a G., ktorá tiež navštevuje Právnickú fakultu UK v Bratislave (1. ročník). Matka je zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom 766,62 eur. Otec navrhovateľky bol od mája 2011 zamestnaný ako poštový doručovateľ v A., kde dosahoval spolu s rodinnými prídavkami na dve deti čistý mesačný príjem 1.750 eur. Počas súdneho konania uviedol, že sa u neho začali prejavovať zdravotné problémy, v dôsledku ktorých bol dlhodobo pracovne neschopný a zdravotný stav mu už nedovoľuje povolanie doručovateľa vykonávať. Jedná sa o zdravotné problémy súvisiace s pohybovým aparátom, ktoré sú dôsledkom dopravnej nehody z minulosti. Z uvedených zdravotných dôvodov a pretrvávajúcej neschopnosti ukončil dohodou pracovný pomer so zamestnávateľom v A. ku dňu 17.3.2015 a od 18.3.2015 je evidovaný na úrade práce, pričom poberá dávky v nezamestnanosti 839 eur mesačne. Vlastní jednoizbový byt a formou lízingu spláca osobné motorové vozidlo 283 eur mesačne, avšak poukazujúc na skutočnosť, že nemal finančné prostriedky, lízing mu bol odobraný a v súčasnosti už túto sumu nehradí. Je vyučený kuchár - čašník a predtým ako sa zamestnal v A. pracoval ako policajt. Po odchode z polície dostal výsluhový dôchodok, ktorý poberal po dobu jedného roka cca v sume 60 eur mesačne. Okrem navrhovateľky má ešte vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére G., ktorá bola zvýšená zo sumy 1.000,- Sk na 120 eur mesačne od 19.9.2014 rozsudkom č. 12P/66/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/27/2015.

2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo na strane navrhovateľky k podstatnej zmene pomerov, keďže je staršia, dovŕšila plnoletosť a začala študovať na vysokej škole, v dôsledku čoho sa náklady na jej výživu zvýšili. Zmenili sa aj pomery na strane matky, ktorej sa zvýšil príjem zo sumy 470 eur na cca 766,62 eur mesačne a tiež na strane otca ako povinného, ktorému sa tiež zvýšil príjem a to zo sumy 415 eur na súčasných 839 eur do septembra 2015 a od tej doby, mimo októbra 2015 kedy povinný bol zamestnaný na jeden mesiac a mal príjem 460 eur, už žiadny príjem nemá. Poukazujúc na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/27/2015 bol súd prvej inštancie toho názoru, že v danom prípade nie je možné klásť za vinu povinnému, že skončil pracovný pomer v A., keď z predložených listinných dôkazov o zdravotnom stave bolo preukázané, že má zdravotné problémy, ktoré mu bránia vo vykonávaní práce doručovateľa. Poukazujúc preto na zdravotný stav povinného ako aj skutočnosť, že tento nemá žiaden príjem a podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 14.3.2016 nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, súd návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému povinnému náhradu trov konania nepriznal, keďže ju nežiadal.

3. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie navrhovateľka, ktorá navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že výživné bude zvýšené zo sumy 49,79 eur na sumu 200 eur mesačne od 19.9.2014 a v časti návrhu týkajúceho sa zročného výživného sa vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie rozhodovanie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd podľa nej správne ustálil zmenu pomerov na strane matky navrhovateľky tak, že jej priemerný čistý príjem sa zvýšil zo sumy 470 eur za mesiac na sumu 766,62 eur mesačne v období rozhodnom pre toto konanie (od 9/2013 do 2/2016), avšak nesprávne ustálil príjmy na strane otca navrhovateľky. Skutkové zistenie, z ktorého súd vychádzal, o zvýšení otcovho príjmu zo sumy 415 eur za mesiac na súčasných 839 eur do septembra 2015 a od tej doby (mimo októbra 2015 kedy bol zamestnaný na jeden mesiac a mal príjem 460 eur), žiadny príjem nemá, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Priemerný čistý príjem povinného v období od 9/2013 do 2/2016 t.j. v rovnakom období, aké bolo posudzované u matky navrhovateľky, bol vo výške 1.066,94 eur za mesiac a pozostával:

- v období 9/2013 - 12/2013 z príjmu zo zamestnania v Rakúsku vo výške 5.607,83 eur (1.401,95 eur za mesiac),
- v roku 2014 z príjmu zo zamestnania v A. vo výške 16.461,15 eur (1.371,76 eur za mesiac),
- v roku 2015 z rôznych zdrojov v celkovej výške 9.499,30 eur (791,61 eur za mesiac) (a to v období január až apríl 2015 pozostával z príjmu zo zamestnania v A. vo výške 3.623,25 eur, v období od 18.3. do 17.9.2015 z dávok v nezamestnanosti vo výške 4.985,20 eur, v mesiaci október 2015 vo výške 450,85

eur od agentúry S + L, s.r.o., v období 11 až 12/2015 z nemocenského vo výške 440 eur (220 eur mesačne), čo vyplýva z vyjadrenia právneho zástupcu povinného na pojednávaní dňa 31.3.2016, - v období január, február 2016 z nemocenského vo výške 440 eur (220 eur mesačne).

Okrem nesprávneho zistenia skutočného stavu súd podľa odvolateľky aj nesprávne právne posúdil vec, keď skončenie pracovného pomeru povinného vyhodnotil s poukazom na rozhodnutie v inej veci ako oprávnené a odôvodnením, že povinný nemá v čase rozhodovania žiadny príjem, poskytol povinnému ochranu bez toho, aby sa dôsledne vysporiadal s dôvodmi takéhoto stavu. Uviedla ďalej, že v čase, keď sa povinný dozvedel o prebiehajúcom konaní bol jeho priemerný čistý mesačný príjem 1.371,76 eur mesačne, z čoho platil výživné 50 eur navrhovateľka a 50 eur jej sestre, takže mu k dispozícii zostalo 1.1271 eur mesačne. Prídavky na deti, poskytnuté mu v A., ktoré obom deťom poukazoval ho žiadnym spôsobom nezaťažovali. Po zaplatení jeho výdavkov na základné životné potreby t.j. cestovné do práce 400 eur, nájomné 100 eur, strava a ošatenie 200 eur, mu ostáva mesačne k dispozícii suma 571 eur, z ktorej bol schopný prispievať na navrhovateľkine zvýšené potreby prípadne na tvorbu úspor. Sám uviedol, že za obdobie, čo bol zamestnaný, by bol schopný platiť výživné vo výške 200 eur mesačne, napriek tomu si v tomto období svoju povinnosť v rozsahu zodpovedajúcom jeho schopnostiam a možnostiam neplnil, ani netvoril úspory na prípadné uspokojovanie výživného v budúcnosti a sumu 571 eur použil prednostne na úhradu poplatkov za garáž (35 eur), lízing auta (284 eur), havarijné poistenie (35 eur), povinné zmluvné poistenie (12 ,10 eur) a iných svojich výdavkov. V období od januára do septembra 2015, kedy ešte mal pravidelný príjem a aj vedomosť o uplatnenom nároku na zvýšené výživné, bol jeho celkový príjem 8.608,45 eur (3.623,25 eur + 4.985,20 eur). Po zaplatení výživného na obe deti v tomto období mu ostalo k dispozícii v priemere 812,05 eur mesačne. Po zaplatení jeho výdavkov na základné životné potreby t.j. nájomné, stravu a ošatenie, mu ostala k dispozícii suma 512 eur. Od 17.3.2015 nemal výdavky na cestovné do práce (400 eur) a od marca 2015 ani výdavky na lízing a poistky na motorové vozidlo spolu 331,10 eur a rovnako sa stal nedôvodným výdavok na garáž 35 eur. Zo sumy 512 eur bol teda jednoznačne schopný prispievať zvýšeným výživným. Pokiaľ súd prednostne vynakladanie finančných prostriedkov na iné účely než na výživné nevyhodnotil ako neprimerané majetkové riziko, potom vec nesprávne právne posúdil. Podľa názoru navrhovateľky bol otec počas väčšiny obdobia, v ktorom prebiehalo súdne konanie, schopný tvoriť úspory pre potreby zvýšeného výživného na navrhovateľku a teda aj v čase vyhlásenia rozhodnutia je schopný platiť zvýšené výživné. Súdu tiež vytkla, že nevyhodnotil skončenie pracovného pomeru ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania a nezohľadnil zárobkové možnosti povinného podľa príjmov z obdobia pred touto zmenou, a to s odkazom na lekárske správy, ktoré vyhodnotil ako dôkaz o takých zdravotných problémoch, ktoré mu bránia vo vykonávaní práce doručovateľa. Súd vôbec nevenoval pozornosť tomu, že vyjadrenia povinného ohľadom dôvodov ukončenia pracovného pomeru sa v konaní rozchádzali a zároveň, že nebolo objektívnym spôsobom preukázané, že zdravotné problémy mu bránili vo výkone práce doručovateľa, keďže toto zo žiadnej lekárskej správy nevyplýva. Preto je navrhovateľka toho názoru, že k ukončeniu pracovného pomeru došlo dobrovoľne a bez existencie objektívnych dôvodov. Dohodu o skončení pracovného pomeru mal súd vyhodnotiť na ťarchu povinného, v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, prihliadnuť na príjmy v minulosti dosahované a práve tieto použiť ako východisko na určenie výživného. Keďže povinný na pojednávaní dňa 31.3.2016 uviedol, že si vybavuje invalidný dôchodok, žiadala aby odvolací súd zabezpečil vyjadrenie Sociálnej poisťovne k tejto otázke a tiež aby zistil jeho zamestnávateľov a vyžiadal od nich potvrdenie o jeho príjme.

4. Povinný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP v spojení s § 7 ods. 1 a § 156 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), prejednal vec s ohľadom na rozsah podaného odvolania, keďže tu ide o návrhové konanie (§ 65 CMP), a to bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) a vzhľadom k potrebe doplnenia dokazovania pre zistenie skutočného stavu veci nariadil odvolací súd v zmysle § 385 ods. 1 v spojení s § 68 CMP pojednávanie, na ktorom vec prejednal v prítomnosti účastníkov konania, doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými účastníkmi konania, ako aj obstaranými súdom a to oznámením Sociálnej poisťovne o odvádzateľoch poistenia za povinného, potvrdeniami o príjmoch povinného, prehľadom výdavkov povinného, potvrdením Sociálnej poisťovne o výške vymeriavacích základov povinného v období od apríla 2016 do októbra 2016, dohodou o skončení pracovného pomeru povinného, skončením pracovného pomeru v skúšobnej dobe, potvrdením Sociálnej poisťovne, že povinný nemal v období od 01.10.2015 do 31.05.2017

vyplatené dávky v nezamestnanosti, výplatnými listinami za január 2017 až máj 2017, rozhodnutím Správy katastra Dunajská Streda o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na LV č. XXXX v kt. úz. N. E., mesačnými lístkami na MHD, pokladničnými dokladmi za úhradu pohonných hmôt, potvrdením príslušného úradu práce o obdobiach, kedy bol povinný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdením o návšteve školy navrhovateľkou, porovnaním príjmov rodičov navrhovateľky, potvrdeniami o úhradách matky navrhovateľky na energie, miestny poplatok, daň z nehnuteľnosti, poistenie, koncesionárske poplatky, potvrdením o príjme matky navrhovateľky, výpisom z účtu matky, potvrdením o úhrade výživného otcom, ďalšími listinami ako aj vyjadreniami účastníkov na pojednávaní a na základe zisteného skutočného stavu dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je treba zmeniť.

6. Odvolateľka vytykala súdu prvej inštancie, že nesprávne ustálil príjmy na strane otca navrhovateľky a nesprávne posúdil jeho schopnosti a možnosti, s čím sa odvolací súd musel stotožniť. Po doplnení dokazovania v odvolacom konaní odvolací súd dospel na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru o dôvodnosti podaného odvolania, keď zistil potrebu zvýšenia výživného, aj keď nie celkom v takom rozsahu, ako navrhovateľka žiadala.

7. Predmetom konania je zvýšenie výživného na navrhovateľku, ktorá je plnoletým dieťaťom povinného. Výživné na navrhovateľku bolo naposledy určené v sume 1.500,- Sk mesačne (49,79 eur) a to rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 9P/54/2007- 59 zo dňa 20.11.2007, ktorým zároveň súd zvýšil výživné na mladšiu sestru navrhovateľky G. a to na sumu 1.000,- Sk mesačne (33,19 eur). V tom čase matka navrhovateľky dosahovala príjem 497,- eur, a otec príjem 415,- eur.

8. Navrhovateľka sa v tomto konaní domáhala zvýšenia výživného na sumu 200,- eur s účinnosťou od podania návrhu na súd, t.j. od 19.09.2014. Povinný sa bránil tvrdením, že od 17.03.2015 zostal nie vlastnou vinou bez zamestnania a jeho príjem sa znížil do takej miery, že pri výdavkoch, ktoré mesačne vynakladá, mu jeho finančná situácia neumožňuje platiť zvýšené výživné. Z vykonaného dokazovania odvolaciemu súdu vyplynuli nasledovné skutkové zistenia:

9. Navrhovateľka je v súčasnosti študentkou denného štúdia na Právnickej fakulte UK v Bratislave, v šk. roku 2016/2017 ukončila 3. ročník bakalárskeho štúdia bez pravidelného príjmu. Príležitostne si brigádnicky zarobí v priemere 30,- eur mesačne. Je nemajetná, býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou a sestrou G., matka navrhovateľky vlastní rodinný dom, ktorý zakúpila za 115.000,- eur, z toho časť v sume 52.000,- eur získala darom od sestry a zvyšnú sumu zaplatila z hypotéky, ktorú spláca po 312,85 eur. Matka je riadne zamestnaná ako vychovávateľka, pričom v r. 2013 dosiahla priemerný príjem 713,- eur, v r. 2014 príjem 735,- eur, v r. 2015 príjem 805,- eur, v školskom roku 2016/2017 došlo k zvýšeniu jej príjmu z dôvodu, že okrem práce vychovávateľky vykonávala na základe pracovnej zmluvy zo dňa 16.9.2016 na 50% úväzok aj prácu asistenta učiteľa v období od 19.9.2016 do 30.6.2017 a takto za rok 2016 mala priemerný čistý mesačný príjem 1.156,99 eur (803,68 eur + 353,31 eur) a od januára 2017 do mája 2017 vo výške 1.100,99 eur (821,03 eur + 279,96 eur). Keďže zmluva na prácu asistenta učiteľa bola uzavretá na dobu určitú, nie je známe, či bude môcť túto prácu vykonávať aj v budúcom školskom roku. V opačnom prípade by jej plat predstavoval iba 821,- eur mesačne za prácu vychovávateľky. Okrem toho poberá prídavky na dve deti 47,04 eur mesačne. Pred väčšími sviatkami - Vianoce, Veľká noc a počas letných prázdnin si matka príležitostne zarobí upratovaním domácnosti ročne v celkovej sume 1.100,- eur, čo je v priemere 92,- eur mesačne. Príjem domácnosti, ktorá je tvorená matkou a oboma plnoletými dcérami je v priemere 1.579,- eur a do nich sa zarátavajú aj brigádnické príležitostné zárobky plnoletej sestry navrhovateľky G. cca 120,- eur mesačne. Tejto platí povinný mesačne výživné 120,- eur a 20,- eur splátku ročného výživného. Mesačné výdavky domácnosti navrhovateľky sú cca 1580,- eur, pričom výdavky navrhovateľky predstavujú stravu v domácnosti 100,- eur, ošatenie a obuv 30,- eur, čistiace prostriedky 5,- eur, jej pomerná časť nákladov na bývanie 83,85 eur a poplatkov za odpady 2,21 eur. Ďalej platí lieky 11,- eur na bežné ochorenia a zubára 10,- eur, životné poistenie 16,23 eur, dermakozmetiku 20,- eur, mobilný telefón 10,- eur, kultúru a šport 30,- eur, hygienické potreby 15,- eur, školské potreby 20,- eur, MHD v Bratislave 15,- eur, celkovo 368,29 eur. Tieto v sume 30,- eur uhrádza z vlastného príjmu, v sume 23,52 z prídavkov na deti, v sume 50,- eur z výživného od otca a v sume 264,77 eur z príjmov matky. Navrhovateľka poukázala na to, že matka od malička zabezpečovala prevažnú časť jej potrieb a to za finančnej pomoci krstnej matky navrhovateľky a na úkor svojho zdravia vždy mala minimálne dve práce. Otec s výnimkou troch

rokov, kedy im zaslal prídavky na deti získané vďaka svojej práci v A., sa zo svojich vlastných finančných prostriedkov podieľal na ich výžive iba minimálne, hoci by mu to bol príjem dovoľoval.

10. Z dokazovania súd ďalej zistil, že povinný (ako aj matka navrhovateľky) má naďalej vyživovaciu povinnosť k dvom dcéram, t.j. okrem navrhovateľky k jej mladšej sestre G., medzičasom tiež plnoletej, na ktorú bolo otcovi výživné zvýšené rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/66/2014-85 zo dňa 07.01.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/27/2015-197 zo dňa 07.10.2015 na sumu 120,-eur mesačne s účinnosťou od 19.09.2014 a súčasne mu súd povolil splácať nedoplatok na zročnom výživnom po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným.

11. Navrhovateľke povinný platí iba súdom určené výživné a to v zaokrúhlenej sume 50,- eur, okrem toho jej v r. 2012, 2013 a 2014 zaplatil jednorazové sumy z prídavkov na deti poberaných v Rakúsku, tieto však príjem povinného nezaťažovali, keďže mu boli vyplácané nad rámec jeho vlastných príjmov. Navrhovateľke v januári 2013 daroval staršie motorové vozidlo, inak jej vecne ani finančne nad rámec súdom určeného výživného neprispieva, posledné roky o ňu nejaví záujem ani sa s ňou nestretáva.

12. Povinný je vyučený čašník, kuchár, v tejto oblasti však nepracuje. Od mája 2011 bol zamestnaný ako poštový doručovateľ v A., kde v r. 2014 dosahoval cca 1.370,- eur mesačne, denne dochádzal motorovým vozidlom Audi, ktoré mal na leasing a splácal ho v sume 284,- eur mesačne (k tomu havarijné poistenie 34,- eur, povinné poistenie 12,- eur) Pracovný pomer skončil dohodou ku dňu 17.03.2015 a z dôvodu finančných problémov musel previesť leasing za 5.000 eur na inú osobu, preto mu cca od marca 2015 odpadli výdavky spojené s týmto vozidlom. Dohoda o skončení pracovného pomeru bola iniciovaná z jeho strany, pričom ako dôvod súdu uviedol problémy na pracovisku zo strany zamestnávateľa, keď bol sexuálne obťažovaný, trestné oznámenie však nepodal. Následne došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, ako následok dopravnej nehody, pri ktorej došlo k poraneniu panvy a následky tohto zranenia pretrvávajú doposiaľ. V období po skončení pracovného pomeru bol povinný striedavo nezamestnaný, práceneschopný a chodil po rehabilitáciách, resp. vystriedal niekoľko krátkodobých zamestnaní, až kým sa dňa opäť 07.11.2016 nezamestnal na plný úväzok v A. na pošte, kde pracuje doposiaľ.

13. Z dokazovania vyplynulo, že v rozhodujúcom období dosahoval povinný do 17.03.2015 príjem zo zamestnania vo výške 1.370,- eur, následne podľa jeho vyjadrenia od apríla 2015 do októbra 2015 bol práceneschopný, pričom z listinných dôkazov vyplýva, že bol vedený ako uchádzač o zamestnanie v období od 18.03.2015 do 01.10.2015 a podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne bol od 18.03.2015 do 17.09.2015 poberateľom dávok v nezamestnanosti v priemernej mesačnej výške 831,- eur. V čase od 02.10.2015 do 03.11.2015 bol zamestnaný v K. E. s.r.o. F. s priemerným čistým mesačným zárobkom 247,- eur, pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe zo strany zamestnanca, potom bol podľa jeho vlastného vyjadrenia opäť práceneschopný do februára 2016. Z potvrdenia úradu práce ďalej vyplýva, že od 22.02.2016 do 10.04.2016 bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, dávky nepoberal. Od 11.04.2016 do 23.04.2016 sa zamestnal v spol. O. D. - I.- E., F. U. O. s vymeriavacím základom za toto obdobie 193,- eur, tento pracovný pomer bol ukončený na podnet zamestnávateľa v skúšobnej dobe, potom bol opäť od 24.04.2016 do 22.05.2016 v evidencii uchádzačov o zamestnanie bez nároku na dávky, od 23.05.2016 do 24.10.2016 sa opäť zamestnal, tentoraz v spol. M. E., a.s., R. s priemerným mesačným čistým príjmom za uvedené obdobie 745,- eur, ktorý pracovný pomer bol ukončený dohodou a od 25.10.2016 do 06.11.2016 bol opäť evidovaný ako uchádzač o zamestnanie bez nároku na dávky. Od 07.11.2016 pracuje vo H. na pošte. Pracovný pomer má uzavretý na dobu neurčitú, pracuje na plný úväzok a v priemere dosahuje príjem netto 1.506,- eur a to aj vďaka nadčasom, iné príjmy nemá. Povinný súdu uviedol, že z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu si podal žiadosť o priznanie invalidity a bude mu priznaný invalidný dôchodok. Z dokazovania odvolacieho súdu však vyplynulo, že Sociálna poisťovňa ho neuznala invalidným a invalidný dôchodok mu priznaný nebol.

14. V súčasnosti povinný vlastní 1-izbový byt, inak je nemajetný, motorové vozidlo mu požičiavajú známi. Ako výdavky povinný odvolaciemu súdu uviedol, že v súvislosti s výkonom práce v zahraničí mu vznikli značné náklady súvisiace s cestovaním za prácou (cca 300,- eur mesačne na pohonné hmoty + 48,20 eur na MHD), okrem toho má náklady súvisiace s bývaním 399,47 eur vrátane energií a splátok úveru za byt, ktoré z uvedenej sumy predstavujú 281,08 eur. Ďalej má iné náklady spojené s bývaním vo výške 45,05 eur (paušál za UPC 10,40 eur, za mobilný telefón 30 eur, koncesionársky poplatok 4,65 eur) a mimo toho platí súdom stanovené výživné v celkovej výške 190,- eur. Okrem toho platí aj splátku za vozidlo 100 až 150,- eur, pretože známi, ktorým previedol v r. 2015 svoje 10 ročné vozidlo Audi 6 kombi,

mu umožnili toto auto užívať s tým, že keď zaplatí sumu 5.000,- eur, tak mu ho prevedú naspäť. Za toto vozidlo tiež platí povinné zmluvné poistenie 12,- eur mesačne, bežná údržba ho stojí približne 33,- eur mesačne. Na stravu mesačne vynakladá 150,- eur, na hygienické potreby minie 25,- eur a na lieky na vysoký krvný tlak 28,49 eur. Uvedol, že v súčasnosti je jeho zdravotný stav taký, že má permanentné bolesti, užíva každý deň tablety proti bolesti. Bol toho názoru, že jeho majetkové pomery sa v podstate nezmenili a nedovoľujú mu prispievať na navrhovateľku v požadovanej výške.

15. Z takto vykonaného dokazovania dospel odvolací súd k záveru, že námietky odvolateľky treba považovať za dôvodné, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie neobstojí pre neúplne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci. Z dokazovania odvolaciemu súdu jednoznačne vyplynula podstatná zmena pomerov na strane účastníkov konania, ktorá nepochybne odôvodňuje zvýšenie výživného. Výživné určené v r. 2007 už dávno nezodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľky, ktorá medzičasom dosiahla plnoletosť, ukončila strednú školu a postupuje už do 4. ročníka denného vysokoškolského štúdia. Navrhovateľkou v konaní prezentované výdavky odvolací súd posúdil v celosti ako dôvodné a primerané s ohľadom na jej vek, existenčné potreby ako aj študijné a záujmové aktivity súvisiace s jej vekom, preto ustálil výšku mesačných potrieb navrhovateľky v sume cca 430,- eur mesačne. Návrh podala navrhovateľka ešte v septembri 2014, odkedy treba skúmať a posudzovať pomery účastníkov konania až do súčasnosti. Zatiaľ čo u navrhovateľky za uvedené obdobie trvania tohto súdneho konania neboli zaznamenané výrazné zmeny pomerov (po celú dobu bola študentkou denného štúdia vysokej školy s prakticky nezmenenými výdavkami a bez vlastných pravidelných príjmov), u povinného bola dokazovaním zistená viacnásobná zmena pomerov s ohľadom na zmenu zamestnaní a s tým súvisiace zvyšovanie, resp. znižovanie príjmov, ktoré podstatné zmeny bolo potrebné premietnuť aj do výšky výživného a to tak, aby konkrétna suma zodpovedala schopnostiam a možnostiam povinného a súčasne odôvodneným potrebám navrhovateľky. Navrhovateľka bola toho názoru, že ukončenie pracovného pomeru v marci 2015 je treba pripísať na vrub povinného, ktorý tak urobil bez vážneho dôvodu a vlastným zavinením prišiel o výhodnejší zárobok, avšak odvolací súd sa s týmto názorom nestotožnil. V konaní bolo preukázané, že povinný má zdravotné problémy s pohybovým aparátom ako dôsledok dopravnej nehody, na následky ktorej sa dlhodobo lieči. Je síce pravdou, že vyjadrenia povinného ohľadom dôvodov ukončenia pracovného pomeru dohodou neboli celkom jednoznačné, keď okrem nepriaznivého zdravotného stavu uviedol aj obťažovanie na pracovisku, odvolací súd mal ale za to, že jeden aj druhý možno považovať za relevantný dôvod, pre ktorý nemožno od povinného požadovať, aby v takomto zamestnaní zotrval. O tom, že úmyslom povinného nebol zámer nepracovať ani vzdať sa vyššieho príjmu, a už vôbec nie vyhýbať sa plneniu vyživovacej povinnosti, svedčí jeho postoj v nasledujúcom období, kedy pokiaľ mu to zdravotný stav dovoľoval, práci sa nevyhýbal a snažil sa nájsť si iné vyhovujúce zamestnanie, o čom svedčia viaceré krátkodobé pracovné pomery. Toto sa mu podarilo po viacerých krátkodobých pracovných pomeroch až dňa 07.11.2016, kedy si opäť našiel prácu v zahraničí s príjmom, ktorý mu umožňuje plne využívať jeho schopnosti a možnosti. Súd preto prihliadol na meniace sa pomery povinného po dobu trvania tohto súdneho konania a tieto našli odraz aj v rozhodnutí o výške výživného.

16. V čase podania návrhu dosahoval povinný príjem cca 1.370,- eur, čo je podstatne viac než v r. 2007, kedy zarábala 415,- eur a vzhľadom na značný nárast jeho príjmu súd zvýšil výživné od podania návrhu na sumu 160,- eur mesačne až do 31.3.2015, keďže v marci 2015 sa jeho pomery podstatne zmenili, stratil zamestnanie a jeho príjem sa znížil, keď poberal pol roka dávky v nezamestnanosti v sume cca 831,- eur až do septembra 2015, v ktorom období súd považoval za primeranú sumu výživného 120,- eur mesačne, v ďalšom období od 02.10.2015 do 07.11.2016 sa obdobia nezamestnanosti a práceneschopnosti u povinného striedali s menej platenými krátkodobými zamestnaniami a jeho príjem citeľne poklesol, a tomuto obdobiu zodpovedá suma výživného 50,- eur mesačne, ktorú mu súd uložil platiť od októbra 2015 do októbra 2016 a napokon počnúc novembrom 2016, kedy sa začiatkom mesiaca zamestnal u súčasného zamestnávateľa s príjmom cca 1.506,- eur, mu súd určil výživné v sume 180,- eur mesačne. Výživné odvolací súd určoval nielen s ohľadom na schopnosti a možnosti povinného, ale aj s ohľadom na odôvodnené potreby navrhovateľky tak, aby dokázala spolu s výživným, poskytovaným zo strany matky ako druhého povinného rodiča, ako aj za pomoci vlastných príjmov cca 30,- eur a prídavkov na dieťa 23,52 eur uhrádzať jej potreby ustálené vyššie. Súd prihliadol aj na druhú vyživovaciu povinnosť povinného v sume 120,- eur na dcéru G. a tiež na jeho nevyhnutné výdavky, ktoré sú zvýšené vzhľadom na výkon práce v zahraničí kam denne dochádza. Odvolací súd v každom období zohľadnil aj podiel matky na výžive navrhovateľky, ktorá má voči nej tiež vyživovaciu povinnosť a túto si aj dobrovoľne plní. To, že matka navrhovateľky má oproti stavu v čase posledného rozhodovania súdu o

výživnom v r. 2007 podstatne vyšší príjem a zvlášť od r. 2016, kedy si vzala okrem svojho hlavného zamestnania (vychovávateľka) aj prácu na vedľajší úväzok (asistent učiteľa) a má aj nepravidelné ďalšie príjmy (upratovanie v domácnostiach), bolo teda odvolacím súdom pri určení výšky výživného sice zohľadnené, súčasne súd ale bral do úvahy skutočnosť, že takéto príjmy dosahuje matka len za cenu mimoriadneho úsilia s cieľom zabezpečiť uspokojovanie potrieb navrhovateľky a jej sestry, pretože povinný sa okrem súdom určeného výživného (ktorého výška už dávno nezodpovedá zmeneným potrebám navrhovateľky) na výžive svojich detí inak nepodieľa. Ani podstatný nárast príjmov matky preto nezbavuje otca povinnosti prispievať podľa svojich schopností a možností a bolo by v rozpore s princípmi spravodlivosti požadovať od matky, aby za cenu mimoriadneho pracovného nasadenia suplovala aj vyživovaciu povinnosť otca.

17. Ako bolo uvedené vyššie, potreba zmeny výživného, vyvolaná podstatnou zmenou pomerov na strane účastníkov od r. 2007, tu bola už v čase podania návrhu a výživné preto súd zvýšil od 19.09.2014 v súlade s ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, t.j. odo dňa začatia súdneho konania, čím vznikol povinnému nedoplatok na zročnom výživnom za uplynuté obdobie od 19.09.2014 do vyhlásenia tohto rozsudku. Z dokazovania vyplýva, že otec platil navrhovateľke zaokrúhlenú sumu 50,- eur mesačne, nedoplatok bol preto vypočítaný pri zohľadnení už takto zaplateného výživného. Preto rozdiel medzi zaplateným výživným 50,- eur mesačne a výživným, aké mal platiť po zvýšení výživného v zmysle predmetného súdneho rozhodnutia tak predstavuje nedoplatok vo výške 2.154 eur (pokiaľ ide o mesiac september 2014, tu bola do nedoplatku započítaná iba alikvótna časť mesiaca, zodpovedajúca počtu dní od podania návrhu, t.j. od 19. 09. 2014 do 30.09.2014), pričom tento nedoplatok predstavuje dlžné výživné do mesiaca júna 2017 vrátane, keďže splatnosť výživného za júl 2017 ešte nenastala (výživné je splatné vždy k 15. dňu v mesiaci). Vyčíslený nedoplatok odvolací súd povolil povinnému splácať v mesačných splátkach po 60,- eur, splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (§ 232 ods. 4 CSP). Výšku splátok súd určil s prihliadnutím na jeho majetkové pomery ako aj na výšku dlhu, ktorý (keďže ide o výživné slúžiace uspokojovaniu potrieb osoby, odkázanej na povinného výživou) v zmysle ustálenej súdnej praxe by mal byť uhradený najneskôr do troch rokov.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže dokazovanie vykonané v odvolacom konaní ukázalo potrebu zmeny odvolaním napadnutého rozsudku a tým aj dôvodnosť podaného odvolania, odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

19. Zmena meritórneho rozhodnutia si potom vyžiadala aj nové rozhodnutie o trovách konania v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 55 CMP.

20. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

22. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

23. Odvolací súd bol toho názoru, že sú tu také dôvody, pre ktoré je namieste aplikácia § 55 CMP. Náhrada trov v mimosporových konaniach je postavená na zásade, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, avšak vtedy, ak CMP neustanovuje inak. V predmetnom ustanovení § 52 sa generálne vylučuje nárok na náhradu trov konania v mimosporových konaniach s výnimkami ustanovenými v § 53 až § 56. Podľa ust. § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní, pričom na rozdiel od § 53 sa však neaplikuje princíp náhrady trov konania z hľadiska úspechu v konaní.

24. Ustanovenie § 55 CMP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľe súdu, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či

v prejednávanej veci neexistujú také výnimočné okolnosti, na ktoré je potrebné pri rozhodovaní o trovách výnimočne prihliadnuť. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní týchto okolností treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Priznanie náhrady trov konania v konaniach vedených podľa CMP musí teda zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk bude aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako nepríjemná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza teda do úvahy v prípadoch, keď súd po preskúmaní okolností konkrétnej veci dôjde k záveru, že ide o výnimočný prípad, a tento musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený.

25. V prejednávanej veci ide práve o takýto výnimočný prípad. Navrhovateľka je dieťaťom povinného a je napriek plnoletosti celkom odkázaná výživou na svojich rodičov, pretože sa formou denného štúdia pripravuje na budúce povolanie. Vzhľadom k tomu, že povinný si neplnil dobrovoľne vyživovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva priamo zo zákona (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) a to vo výške podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine), prinútil nepriamo navrhovateľku iniciovať toto súdne konanie. Navrhovateľka mala právo dať sa v konaní zastupovať advokátom (a nemožno tvrdiť, že by tu išlo o vec skutkovo a právne celkom nenáročnú), ktorému v prípade nepriznania náhrady trov konania bude musieť jeho služby zaplatiť. Majetkové pomery povinného sú nesporne podstatne lepšie ako majetkové pomery navrhovateľky. Navrhovateľka je bez vlastných príjmov, nemajetná, pričom zahájenie konania o zvýšenie výživného navrhovateľka nezavinila, naopak, zavinenie tu možno pripísať na vrub povinnému. Bolo by preto v rozpore s princípmi spravodlivosti, aby musela trovy advokáta platiť z vlastných prostriedkov, t.j. z výživného, ktorým jej prispieva matka a otec, prípadne čiastočne z poberaných prídavkov na dieťa. Trovy tohto konania, napriek tomu, že návrh bol podaný dôvodne, by tak skonzumovali aj časť výživného, priznaného v tomto konaní, čo je kontraproduktívne, keďže výživné bolo určené na iné odôvodnené potreby dieťaťa. Vedený týmito úvahami odvolací súd bol toho názoru, že s ohľadom na okolnosti prípadu bude spravodlivé požadovať od povinného, aby navrhovateľke nahradil trovy právneho zastúpenia, ktoré jej v tomto konaní vznikli a ich náhradu si v konaní uplatnila.

26. Pokiaľ ide o výpočet trov konania, pozostávajúcich iba z trov právneho zastúpenia, tu bolo treba vychádzať zo sumy tarifnej hodnoty určenej podľa § 10 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., podľa ktorého ak je predmetom právnej služby opakujúce sa plnenie, tarifná hodnota sa určí súčtom hodnôt týchto plnení; ak ide o plnenie na čas dlhší ako päť rokov alebo o plnenie na čas neurčitý, tarifnou hodnotou je päťnásobok ročného plnenia. V tomto prípade nebolo výživné určené jednou konštantnou sumou, a preto súd vychádzal zo súm zvýšeného výživného v jednotlivých obdobiach za dobu piatich rokov. Takto :
- od 19.09.2014 do 31.3.2015 bola vysúdená suma výživného 110,- eur mesačne , zohľadniac pritom sumu 50,- eur, ktorú povinný už na výživnom platil (160 - 50 eur),
- od 01.4.2015 do 30.9.2015 bola vysúdená suma výživného 70,- eur mesačne (120 - 50 eur),
- od 01.10.2015 do 31.10.2016 nebola vysúdená žiadna suma, keď výživné zostalo na 50,- eur,
- od 01.11.2016 do 18.09.2019 bola vysúdená suma 130,- eur mesačne (180 - 50 eur)

27. Suma tarifnej hodnoty bola preto ustálená vo výške 5.622,-eur , vypočítanej ako (704,- eur za obdobie od 19.09.2014 do 31.03.2015 + 420,- eur za obdobie od 01.04.2015 do 30.09.2015 + 0,- eur za obdobie od 01.10.2015 do 31.10.2016 + 4.498,- eur za obdobie od 01.11.2016 do 18.09.2019). Za jeden úkon právnej služby potom advokátovi navrhovateľky prislúchala v zmysle právnych predpisov odmena 190,89 eur. Náhrada jej bol odvolacím súdom priznaná za prvoinštančné aj odvolacie konanie v súlade s ustanoveniami vyhl. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb vo výške 1.906,70 eur, ktorá pozostáva z odmeny advokáta 1.813,45 eur a režijného paušálu 93,25 eur a to nasledovne:

- 1/ prevzatie a príprava zastúpenia v r. 2014 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,04 eur,
- 2/ podanie návrhu na súd v r. 2014 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,04 eur,
- 3/ účasť na pojednávaní dňa 01.06.2015, ktoré bolo odročené bez prejednávania vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny, t.j. v sume 47,72 eur a režijný paušál 8,39 eur,
- 4/ písomné vyjadrenie k veci zo dňa 14.09.2015 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,39 eur
- 5/ účasť na pojednávaní dňa 28.09.2015 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,39 eur,
- 6/ písomné vyjadrenie k veci zo dňa 08.01.2016 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,58 eur,

7/ účasť na pojednávaní dňa 01.02.2016, ktoré bolo odročené bez prejednávania vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny, t.j. v sume 47,72 eur a režijný paušál 8,58 eur,
8/ účasť na pojednávaní dňa 31.03.2016 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,58 eur,
9/ podanie odvolania v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,58 eur
10/ písomné vyjadrenie k veci zo dňa 29.06.2017 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,84eur,
11/ účasť na pojednávaní dňa 12.07.2017 v sume 190,89 eur a režijný paušál 8,84 eur,

28. Za úkony, pri ktorých si právna zástupkyňa navrhovateľky vyčíslila aj náhradu za stratu času (pri pojednávaní dňa 01.06.2015 v sume 55,92 eur, 28.09.2015 v sume 55,92 eur, 01.02.2016 v sume 57,20 eur a 31.03.2016 v sume 57,20 eur) jej priznal odvolací súd aj túto náhradu v sume 226,24 eur, keďže bola v súlade s právnymi predpismi. Súd nepriznal navrhovateľke odmenu za uplatnený úkon - predloženie listín súdu zo dňa 19.01.2016, keďže tu nešlo o podanie týkajúce sa veci samej, ani za ostatné písomné podania k veci, ktoré posúdil ako neúčelné trovy, nakoľko obsahovali prevažne v konaní sa už opakujúce skutočnosti a vyjadrenia. Celkovo tak navrhovateľke prislúcha náhrada trov konania vo výške 2.132,94 eur, ktorú sumu odvolací súd uložil povinnému zaplatiť do rúk právnej zástupkyne navrhovateľky, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

29. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.